

KUNST IN ZICHT

lezingen
wandelingen
excursies

voorjaar 2006

Colofon

Stichting Kunst in Zicht

Postbus 1181

9701 BD Groningen

Postgiro 4970581

Telefoon (050) 318 86 51

www.kunstinzicht.org

e-mail: info@kunstinzicht.org

Kantooradres:

Oliemulderstraat 51

Groningen

dinsdag 10.00 tot 13.00 uur

Inschrijving:

Athena's Boekhandel

Oude Kijk in 't Jatstraat 42

Groningen

De activiteiten van Stichting Kunst in Zicht worden mede mogelijk gemaakt door Athena's Boekhandel, Groningen

Samenstelling inhoud:

Carolien ten Bruggencate, Anna Keller

Vormgeving: Anthony van Gelder

Basis lay-out: Hans Lakerveld

Druk: Volharding Groningen

Inhoud

Te saai, te ouderwets?

- lezing 1 Verhalen van kamer, kroeg en keuken. Hollandse 17de-eeuwse genreschilderkunst
- lezing 2 Hendrik Petrus Berlage 1856-1934
- lezing 3 Parijs bij nacht. Henry de Toulouse-Lautrec 1864-1901
- lezing 4 Licht op Caravaggio
- lezing 5 Mozart en de beeldende kunst
- lezing 6 Het onzichtbare zichtbaar maken. Artistiek-spirituele bronnen van Kandinsky en Mondriaan
- excursie 7 Frank Gehry's MARTa Herford. Louise Bourgeois in de Kunsthalle Bielefeld
- lezing 8 Het Heilig Graf in architectuur en liturgie. Invloeden van het Heilig Land in het Westen.
- lezing 9 Piramides in het oerwoud. Beschaving van de Maya's in Midden-Amerika
- lezing 10 Verlangen naar schoonheid. De Wiener Werkstätte en Palais Stoclet
- excursie 11 Amsterdamse School in Amsterdam
- lezingen 12 Romeinen, barok, wasgoed en espresso zoals het hoort! Napels en Campanië
- stadswandeling 13 Achter de gevels. Bouwhistorische verkenningen in Groningen
- lezing 14 Young British Art. Nieuwe Britse kunst vanaf begin jaren '90
- lezing 15 'Das Land wo die Zitronen blühen'. Kunstenaars dromen van Italië
- lezing 16 Museumarchitectuur: een geschiedenis
- lezing 17 De moskee: bouw en gebruik
- stadswandeling 18 Art Nouveau in de Groningse binnenstad
- stadswandeling 19 Folkingestraat: 'de Jordaan van Groningen'
- excursie 20 Berlijn revisited

Organisatie

Inschrijfformulier

Omslag:

Sir Norman Foster, Koepel Rijksdaggebouw Berlijn,

1993-1999 (foto: Antoine van der Meer)

Te saai, te ouderwets?

Onlangs gooide staatssecretaris van Cultuur Medy van der Laan de knuppel in het hoenderhok door te roepen 'Musea zijn te voorspelbaar. De bezoeker krijgt te vaak wat hij verwacht: schilderijen aan de muur, spullen in een vitrine, bordje erbij. Ze verrassen niet.' Ze constateert dat grote publieksgroepen wegblijven uit musea.

Waarschijnlijk vindt ze 'lezingen met lichtbeelden', zoals die nog altijd bij Kunst in Zicht plaatsvinden, ook niet meer van deze tijd. Wij hebben echter niet te klagen over belangstelling. Getuige de vele mensen die op onze activiteiten afkomen, voorziet deze vorm van kunsteducatie nog steeds in een grote behoefte. En zegt u nu zelf, wat is er leuker dan samen met anderen te duiken in de achtergronden van de kunst? Even niet geleid te worden door de waan van de dag, maar juist stil te staan bij wat de tand des tijds heeft

doorstaan. We leven weliswaar in een tijd dat alles wel op internet te vinden is. Toch gaat er niets boven een boeiend betoog van een bevolgen spreker of een inspirerende rondleider.

Overigens gaat Kunst in Zicht wel met haar tijd mee. Steeds vaker willen sprekers gebruik maken van een beamer in plaats van diaprojectoren. Dankzij een subsidie van het Anjerfonds kon in het najaar zo'n apparaat aangeschaft worden.

We hopen dat u ook dit voorjaar weer iets van uw gading vindt in het aanbod van Kunst in Zicht en wensen u een goed cultureel seizoen.

Anna Keller
Carolien ten Bruggencate
januari 2006

Verhalen uit kamer, keuken en kroeg

Hollandse 17de-eeuwse genreschilderkunst

woensdag 8 februari

19.30 - 21.30 uur

€ 8,00

spreker dr. Lyckle de Vries

plaats De Nieuwe Academie,
Radesingel 50, Groningen

opgave Athena's Boekhandel,
Oude Kijk in 't Jatstraat 42

De meest geliefde Hollandse schilderijen uit de 17de eeuw zijn waarschijnlijk de genretaferelen van schilders als Vermeer, De Hooch en Ter Borch. Lang is gedacht dat het zou gaan om 'met de hand geschilderde foto's' van voorvalletjes uit het dagelijkse leven, maar inmiddels weten we dat dit onjuist is.

In deze lezing ligt het accent op het vertellende karakter van de genreschilderkunst. Net als hedendaagse film- en televisiemakers verbeelden de 17de-eeuwse schilders de fictieve levens van stereotypische bevolkingsgroepen. Zo figureren er vele rokkenjagers, mannenverslinders, zorgeloze opvoeders en onbehouden dronkaards in hun schilderijen. Met de nodige spot en overdrijving werden de 'anderen' in beeld gebracht waardoor de toeschouwer zich gesterkt voelde in zijn goede gedrag. In de lezing bespreekt Lyckle de Vries genrestukken van schilders als Frans Hals, Johannes Vermeer en Jan Steen. De spreker toont ons de schilderijen tot in de kleinste details en laat ons zien welke betekenis erachter schuil gaat.

Frans Hals, *De vrolijke drinker*, circa 1628-1630

Lyckle de Vries doceerde van 1970 tot 2000 kunstgeschiedenis aan de Rijksuniversiteit Groningen. Hij schreef het boek *Verhalen uit kamer, kroeg en keuken. Het Hollandse genre van de 17de eeuw als vertellende schilderkunst* (Amsterdam, 2005).

Hendrik Petrus Berlage 1856-1934

donderdag 9 februari

19.30 - 21.30 uur

€ 8,00

spreker drs. Jikke van der Spek

plaats De Nieuwe Academie,
Radesingel 50, Groningen

opgave Athena's Boekhandel,
Oude Kijk in 't Jatstraat 42

In 1856, precies 150 jaar geleden, werd Hendrik Petrus Berlage geboren, de aartsvader van de 20ste-eeuwse vernieuwingsbeweging in de Nederlandse architectuur. Een status die de architect al bij zijn leven verwierf, eigenlijk vanaf de opening in 1903 van het nieuwe beursgebouw van Amsterdam, dat onderdak moest gaan bieden aan de meest uiteenlopende handel, van stukgoed en graan, tot effecten

en valuta. De gemeente Amsterdam koos voor Berlage, die met dit ontwerp voorgoed zijn naam zou vastigen. Hij wees de weg naar een sobere moderne bouwkunst. De 19de-eeuwse decoratieve poespas van kostbare materialen en ornamenten in neostijlen moest worden prijsgeven, ten gunste van de toepassing van massa en silhouet als artistieke middelen.

Berlage is zich blijven vernieuwen. Werd de Beurs nog vanaf de fundamenteën opgemetseld, bij zijn laatste ontwerp, het Haags Gemeentemuseum, plooit een bakstenen gevel in siermetselverband zich geheel om een betonnen draagconstructie. In deze lezing volgen we Berlage in zijn ontwikkelingsgang.

Jikke van der Spek is architectuurhistoricus. Zij doceert voor diverse instellingen.

*H.P. Berlage, Beurs, Amsterdam,
1903*

Parijs bij nacht

Henry de Toulouse-Lautrec 1864-1901

donderdag 16 februari

19.30 - 21.30 uur

€ 8,00

spreker drs. Carolien ten Bruggencate

plaats De Nieuwe Academie,
Radesingel 50, Groningen

opgave Athena's Boekhandel,
Oude Kijk in 't Jatstraat 42

De Kunsthal in Rotterdam wijdt van 28 januari tot en met 5 juni een groot overzicht aan het werk van de Franse kunstenaar Henry de Toulouse-Lautrec. Het uitgaansleven in en om Parijs was voor de impressionisten al een geliefd onderwerp, maar de schilder bij uitstek van dit thema is Henry de Toulouse-Lautrec. Wie kent ze niet, de beroemde affiches van Sarah Bernhardt en andere corifeeën uit de Parijse nachtclubs en café-chantants.

Toulouse-Lautrecs carrière als kunstenaar start tien jaar later dan die van de meeste impressionisten. In 1882 trekt de kunstenaar, die was geboren in een adellijke familie in Zuid-Frankrijk, naar Parijs en stort zich op de schilderkunst. Hij brengt veel tijd door op Montmartre en dat zien we terug in de onderwerpen van zijn werk: de café's, de bordelen, de theaters en het cabaret. Maar ook de renbanen aan de rand van Parijs en het circus komen voor. In 1887 maakt Lautrec kennis met Vincent van Gogh.

Henry de Toulouse-Lautrec, Troupe de Mlle. Eglantine, 1895-1896

Zij delen hun interesse voor de Japanse houtsnede. De stijl met de grote felle kleurvlakken en de zwarte contouren past Lautrec vervolgens toe in de aanplakbiljetten die hij maakt. Zijn invloed op de ontwikkeling van het affiche werkt door tot ver in de 20ste eeuw.

Carolien ten Bruggencate is kunsthistoricus en heeft zich gespecialiseerd in de kunstgeschiedenis van de 19de en 20ste eeuw.

Licht op Caravaggio

donderdag 9 maart

19.30 - 21.30 uur

€ 8,00

spreeker drs. Saskia Goddijn

plaats De Nieuwe Academie,
Radesingel 50, Groningen

opgave Athena's Boekhandel,
Oude Kijk in 't Jatstraat 42

Vanaf 24 februari tot 18 juni 2006 worden twee wereldberoemde barokkunstenaars samengebracht in het Van Gogh Museum in Amsterdam in de opzienbarende tentoonstelling *Rembrandt - Caravaggio*.

Voor het eerst in Nederland zullen meer dan tien schilderijen van de Italiaanse schilder Caravaggio te bewonderen zijn. Deze lezing vormt een uitstekende introductie op de tentoonstelling.

Tegen het einde van de 16de eeuw trokken vele kunstenaars naar Rome om te profiteren van een nieuw en glorieus tijdperk. De Contra-Reformatie vierde haar triomf, de welvaart groeide en pausen, kardinalen, religieuze orden en rijke burgers lieten hun trots en

ambities tot uitdrukking komen in grootse paleizen en luisterrijke kerkgebouwen. In 1590 kwam ook Michelangelo Merisi uit Lombardije in Rome aan. Hij zou bekend worden met de naam Caravaggio (naar de plaats waar hij opgroeide) en zou in Rome zijn belangrijkste werken scheppen. Caravaggio was één van de belangrijkste vernieuwers van zijn tijd: hij introduceerde een verbijsterend realisme in de schilderkunst en schilderde temperamentvolle, vaak dramatische voorstellingen, waarbij hij optimaal gebruik maakte van de techniek van de *chiaro-scuro*, met diepe duisternissen waarin een helder slaglicht de figuren nadruk verleent. Hoewel Caravaggio met zijn kunst grote populariteit genoot, had deze temperamentvolle kunstenaar het toch vaak aan de stok met zijn opdrachtgevers.

In deze lezing verdiepen we ons in het oeuvre van deze kunstenaar, de artistieke en maatschappelijke context waarin zijn kunstwerken ontstonden, de moeilijke relatie die hij had met zijn opdrachtgevers en tenslotte ook in het werk van één van zijn indirecte navolgers: Rembrandt Harmenszoon van Rijn.

Saskia Goddijn is kunsthistoricus. Zij doceert voor diverse instellingen.

Caravaggio, De Emmaüsgangers, 1600-1601

Mozart en de beeldende kunst

woensdag 15 maart

19.30 - 21.30 uur

€ 8,00

spreker drs. Miranda van Gelderen

plaats De Nieuwe Academie,

Radesingel 50, Groningen

opgave Athena's Boekhandel,

Oude Kijk in 't Jatstraat 42

Dit jaar is het precies 250 jaar geleden dat Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791) werd geboren in Salzburg. Om dat te herdenken is 2006 tot Mozart-jaar uitgeroepen. In de boekenweek, die dit keer gewijd is aan schrijvers en muziek, houdt Kunst in Zicht een lezing over de raakvlakken tussen de muziek van Mozart en de ontwikkelingen in de beeldende kunst uit zijn tijd.

Kunst en muziek worden in de tijd van de barok nog vaak in opdracht van de kerk gemaakt. De kerkmuziek die Mozart in Salzburg heeft geschreven bevat nog veel elementen uit deze stijlperiode. In de 18de eeuw komen er echter reacties op de plechtstatigheid van de barok en treden andere stromingen op de voorgrond. In de beeldende en decoratieve kunst vinden we de rococo, en in de 'pre-klasseieke' muziek doen de 'Sturm und Drang' en de galante stijl hun intrede. Speelsheid, elegantie, lieflijkheid en luchthartige frivoliteit zijn de trefwoorden.

Lorenzo Posch, Medaillon van Mozart, 1789

Mozart was niet ongevoelig voor verschijnselen die een nieuwe tijd aankondigden. De ideeën van de Verlichting raakten hem zeer. Mede daardoor sloot hij zich in 1784 aan bij de Vrijmetselarij. Dit was van groot belang voor zijn ontwikkeling als componist. Het hoogtepunt van deze evolutie vormt de opera 'Die Zauberflöte' (1791) waarin vrijmetselaars-ideeën een grote rol spelen.

We zijn dan beland in de periode van de 'klassieke' muziek. In de beeldende kunst en bouwkunst maakt de speelse gratie van de rococo plaats voor een herleving van het classicisme. De klassieke oudheid staat opnieuw model voor de kunst, die dit keer vaak een moralistisch en heroïsch karakter heeft. Figuren maken grootse gebaren of staan in theatrale poses, en de composities zijn opgebouwd uit eenvoudige, makkelijk herkenbare vormen.

Miranda van Gelderen is kunsthistoricus en gespecialiseerd in 17de eeuwse kunst. Zij doceert aan diverse culturele instellingen.'

Het onzichtbare zichtbaar maken

Artistiek-spirituele bronnen van Kandinsky en Mondriaan

donderdag 16 maart

19.30 - 21.30 uur

€ 8,00

spreker dr. Corma Pol

plaats De Nieuwe Academie,
Radesingel 50, Groningen

opgave Athena's Boekhandel,
Oude Kijk in 't Jatstraat 42

Tot ver in de 20ste eeuw vond menig kunstbeschouwer het moeilijk te accepteren dat kunstenaars als Wassily Kandinsky en Piet Mondriaan, pioniers van de abstractie, zich aangetrokken zouden hebben gevoeld tot 'zweverige' geestelijke bewegingen als die van het symbolisme en de theosofie. En als die kunstenaars zich er al mee zouden hebben beziggehouden, dan toch niet als een bepalende factor voor hun werk?

Onderzoekers als Robert Welsh en Sixten Ringbom hebben echter aangetoond dat Mondriaan en Kandinsky de nieuwe zingeving waarnaar zij op zoek waren wel degelijk via hun kunst wilden overdragen. Daarbij vonden zij houvast in de geestelijke vernieuwingsbewegingen die zich rond 1900 in de westerse wereld voordeden.

In de lezing laat ik zien hoe deze kunstenaars – ieder op zijn manier – in de fase 1908-1914 inspiratie heb-

ben geput uit symbolisme en theosofie. Ook voor hun latere kunst is deze periode van fundamenteel belang geweest.

Corma Pol heeft een praktijk voor begeleiding van kunstenaars en is freelance kunsthistoricus. In 1985 was zij een van de oprichters van Stichting Kunst in Zicht.

Wassily Kandinsky, Dame in Moskou, 1912

Frank Gehry's MARTa Herford

Louise Bourgeois in de Kunsthalle Bielefeld

zaterdag 18 maart

vertrek

Groningen, Hoofdstation 8.00 uur

Haren, Motel 8.15 uur

aankomst 20.00 uur

€ 50,00 (inclusief vervoer touringcar,
entrees, rondleidingen)

opgave Athena's Boekhandel,

Oude Kijk in 't Jatstraat 42

In het Westfaalse hanzestadje Herford werd in mei 2005 een bijzonder multifunctioneel gebouw geopend. De naam van het centrum, MARTa, staat voor design (M van 'Möbel'), kunst (ART) en architectuur (a). Vanaf het begin van de vorige eeuw staat Herford bekend om de meubel- en modeindustrie. Dit bracht politici en fabrikanten in 1998 op het idee om een 'Haus des Möbels' op te richten, waar deze bedrijven zich zouden kunnen presenteren. Toen de bekende architect Frank Gehry (1929) werd aangetrokken als ontwerper en de Belg Jan Hoet als artistiek directeur, kreeg het project een beslissende wending. Nu vinden we vlakbij de gotische dom een gebouw dat uit rode baksteen is opgetrokken en bekroond wordt door een in het oog springend golvend dak van roestvrijstaal. In de rondleiding leert u de

Frank O. Gehry, MARTa Herford, 2001-2005

fantastische architectuur van Gehry kennen en hoort u meer over het unieke concept van dit project, dat zich bevindt op het snijvlak van hedendaagse kunst, vormgeving en architectuur.

In de Kunsthalle van het nabijgelegen Bielefeld bezoeken we de tentoonstelling van Louise Bourgeois (1911). In de jaren '30 studeerde zij in Parijs bij onder meer Fernand Léger en werd zij beïnvloed door het surrealisme. Vanaf 1949 maakt Bourgeois sculpturen. Na haar eerste grote expositie in het Museum of Modern Art in New York krijgt zij pas internationale erkenning. Modernisten hadden haar werk terzijde geschoven als 'te hybride', maar bij de postmodernisten vond zij juist veel bijval. Bourgeois zoekt inderdaad niet naar een consistente vormtaal. Haar oeuvre omvat zowel figuratieve als abstracte beelden, in zeer uiteenlopende materialen als hout, marmer, gips, rubber en brons. Aan de elkaar afwisselende stijlen liggen persoonlijke inhouden ten grondslag, en zijn intimiteit en machtsrelaties als thema steeds aanwezig. De tentoonstelling in de Kunsthalle groepeerde het werk van Bourgeois rond het onderwerp 'familie'. Grijp uw kans en maak kennis met deze 'grande dame' van de hedendaagse kunst!

Het Heilig Graf in architectuur en liturgie

Invloeden van het Heilig Land in het Westen

woensdag 22 maart

19.30 - 21.30 uur

€ 8,00

spreeker drs. Saskia van Lier

plaats De Nieuwe Academie,
Radesingel 50, Groningen

opgave Athena's Boekhandel,
Oude Kijk in 't Jatstraat 42

Jeruzalem is vanaf de vierde eeuw opgekomen als het belangrijkste pelgrimscentrum. Hier was immers Christus gestorven, begraven en opgestaan. Op de vermeende plaats van het rotsgraf werd in de vierde eeuw een kerk gebouwd met een eigen specifieke ronde vorm erin. Vele pelgrims trokken naar het Heilig Land en maakten de Paasliturgie in de Heilig Grafkerk (Opstandingskerk) mee. Ze namen relieken van het kruishout of de rotssteen van het graf mee terug naar huis.

De kruisvaarders van de Eerste Kruistocht (1096-1099) onder leiding van Godfried van Bouillon beschouwden zichzelf ook als pelgrims. Godfried noemde zichzelf de 'Advocates Sancti Sepulchri', Beschermers van het Heilig Graf. De herovering van Jeruzalem en de vele relieken die mee terug werden genomen stimuleerden de verering van het Heilig Graf. Door kennis van de ronde vorm van de kerk, van de specifieke liturgische tradities en kennis van

het concept van het Heilig Graf werden de architectonische vorm, de liturgische gebruiken en de cultus in de loop der eeuwen geïntegreerd in het westerse christendom. Hier ontstonden ronde Heilig Grafkerken, Heilig Graven in het kerkgebouw en deed het Heilig Graf dienst in de Paasliturgie.

Saskia van Lier studeerde godsdienstwetenschap aan de Rijksuniversiteit Groningen en specialiseerde zich in het middeleeuws christendom, de kerkbouw en de liturgie.

*Grafleggingsgroep, circa 1500, Vahl-Laning
(foto: Kroesen en Steensma)*

Piramides in het oerwoud

Beschaving van de Maya's in Midden-Amerika

dinsdag 28 maart

19.30 - 21.30 uur

€ 8,00

spreker drs. Chris Houwman

plaats De Nieuwe Academie,
Radesingel 50, Groningen

opgave Athena's Boekhandel,
Oude Kijk in 't Jatstraat 42

In de jungle van Guatemala en Mexico vinden we een groot aantal verlaten steden. Ruim 1200 jaar geleden woonden hier machtige koningen met namen als Achttien-Konijn of Schild-Jaguar. Zij heersten over een bedrijvig en krijgshaftig volk: de Maya's. Eeuwenlang lagen de steden verborgen in de jungle. Niemand wist van deze bloeiende Maya-beschaving, waar beeldhouwers de geschiedenis van hun koningen vastlegden, astrologen de omloop van de planeten berekenden en de elite het mystieke balspel bijwoonde. Meer dan duizend jaar lang wist niemand van de grootse piramides, die door het oerwoud waren overwoekerd.

Tijdens deze lezing zullen onder meer de volgende vragen over de Maya's worden besproken. Hoe heeft deze Midden-Amerikaanse cultuur zich ontwikkeld? Hoe zagen de Maya-steden eruit? Hoe zagen de Maya's de goddelijke wereld om hen heen? Waarom vreesden de Indianen voor het einde van de

Piramide van Tikal

wereld toen de Spanjaarden in Amerika voet aan wal zetten? Aan de einde van de lezing zal kort worden ingegaan op het leven van de Maya-indianen nu.

Chris Houwman is historicus en werkte als reisleader in Midden-Amerika

Verlangen naar schoonheid

De Wiener Werkstätte en het Palais Stoclet

donderdag 30 maart

19.30 - 21.30 uur

€ 8,00

spreeker drs. Carolien ten Bruggencate

plaats De Nieuwe Academie,
Radesingel 50, Groningen

opgave Athena's Boekhandel,
Oude Kijk in 't Jatstraat 42

Naar aanleiding van de bijzondere tentoonstelling *Verlangen naar schoonheid. De Wiener Werkstätte en het Stoclet Huis* in het Museum voor Schone Kunsten te Brussel (17 februari tot en met 28 mei) organiseert Kunst in Zicht een lezing over dit onderwerp.

In 1903 stichtten de Oostenrijkse kunstenaars Koloman Moser en Josef Hoffmann in navolging van de Engelse Arts and Crafts beweging de Wiener Werkstätte. Hen stond een nobel doel voor ogen: zij wilden schone en toegepaste kunsten met elkaar verzoenen, kunst onderdempelen in het dagelijkse leven én aan simpele voorwerpen evenveel zorg besteden als aan kunstwerken. Kunstobjecten moesten voor iedereen bereikbaar zijn, en het handwerk dat als gevolg van de industriële revolutie op het tweede plan was gekomen diende in ere hersteld te worden.

De boegbeelden Josef Hoffmann en Koloman Moser inspireerden een groep kunstenaars die in diverse

disciplines uitmuntten: grafische vormgeving, edelsmeedwerk, textiel- en modeontwerp, architectuur en interieurdecoratie. De Werkstätte werkten ook samen met een aantal vooraanstaande Weense firma's, waarvan de bekendste is de firma Thonet die meubels maakte uit gebogen hout. Het voorbeeld bij uitstek van de totaalkunst die de Wiener Werkstätte voorstond, blijft het Palais Stoclet in Brussel. Bij dit schitterende voorbeeld van de internationale Jugendstil staan we in de lezing uitgebreid stil.

Carolien ten Bruggencate is kunsthistoricus en heeft zich gespecialiseerd in de kunstgeschiedenis van de 19de en 20ste eeuw.

Gustav Klimt, Fries in Palais Stoclet, Brussel, circa 1910

Amsterdamse School in Amsterdam

zondag 2 april

vertrek

Groningen, Hoofdstation 8.00 uur
Haren, Motel 8.15 uur

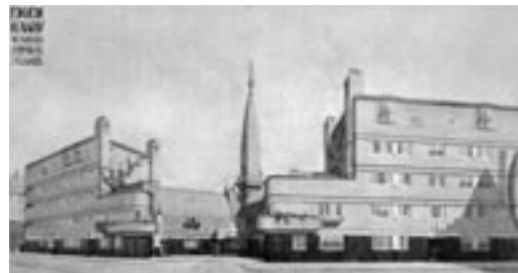
aankomst 19.00 uur

€ 50,00 (inclusief vervoer touring-car, entrees, rondleidingen, lunch)

opgave Athena's Boekhandel,
Oude Kijk in 't Jatstraat 42

De Amsterdamse School is een decoratieve bouwstijl die in de jaren '20 van de vorige eeuw in de Amsterdamse volkshuisvesting werd toegepast. Door een gedurfd gebruik van baksteen ontstonden gebouwen als sculpturen, rijk aan detaillering, dynamisch en grillig. Vanuit Amsterdam verspreidde deze revolutionaire stijl zich over het hele land. Wat waren de bijzondere omstandigheden die Amsterdam maakten tot het Mekka van de sociale woningbouw en wat is de cultuurhistorische waarde van deze architectuurstroming? Op deze en andere vragen krijgt u antwoord tijdens de excursie naar hoogtepunten van de Amsterdamse School die u beslist niet mag missen.

Aan het Spaarndammerplantsoen in Amsterdam staan drie volkswoningbouwcomplexen van Michiel de Klerk. Het meest expressionistische blok wordt in de volksmond 'Het Schip' genoemd. Onder het wereldberoemde 'torentje van De Klerk' bevinden zich twee woningen. Het benedenhuis is teruggebracht in de staat zoals De Klerk het ontworpen heeft. We zien de oorspronkelijke kleuren en betim-

Michiel de Klerk, Ontwerptekening voor Het Schip, Spaarndammerplantsoen, Amsterdam, 1917-1921

meringen, en de woning is ingericht met de meubels en gebruiksvoorwerpen van een arbeidersgezin uit de jaren '20. Het bovenhuis is nu een expositieruimte waar aandacht wordt besteed aan de achtergronden van de Amsterdamse School. Het voormalige postkantoor van Het Schip heeft nog steeds het zorgvuldig vormgegeven interieur. Aansluitend leidt een gids ons per bus rond langs andere legendarische voorbeelden van de Amsterdamse School.

Romeinen, barok, wasgoed - en espresso zoals het hoort!

Napels en Campanië

donderdag 6 en 13 april

19.30 - 21.30 uur

€ 16,00 / € 8,00 per keer

spreker drs. Saskia Goddijn

plaats De Nieuwe Academie,
Radesingel 50, Groningen

opgave Athena's Boekhandel,
Oude Kijk in 't Jatstraat 42

In twee lezingen neemt Saskia Goddijn u mee naar rode aarde, groene olijfbomen en fotogenieke witte heuvelstadjes...letterlijk de Italiaanse driekleur! In de eerste lezing wandelen we door de overweldigende, levendige stad van volkse buurten met kleurrijk wasgoed en temperamentvolle, zuidelijke barok: Napels. Vanzelfsprekend brengen we een bezoek aan het Archeologisch Museum, waar we een verbijsterende collectie klassieke kunst en vondsten vinden uit de omgeving van Napels. Vooral uit de twee steden Pompeji en Herculaneum die in 79 na Christus door de vulkaan Vesuvius bedolven en daardoor uitermate goed geconserveerd werden. Daarnaast besteden we aandacht aan kerkgebouwen en Museum Capodimonte om nader kennis te maken met de Napolitaanse barok. In de dom van Napels staan we stil bij het wonder van het bloed van de patroonheilige Sint Januarius.

Fresco (detail), Villa dei Misteri, Pompeji, 1ste eeuw na Chr.

In de tweede lezing dwalen we door het gebied dat onder de Romeinen al een geliefd vakantieoord was en dat zij 'Campania Felix' (het gelukkige, paradijselijke Campanië) noemden. Een bezichtiging van Pompeji en Herculaneum zijn slechts enkele hoogtenpunten die u te wachten staan. U zult vast ook verbijsterd zijn door de schoonheid van de muurschilderingen in de villa van Poppaea, de tweede vrouw van keizer Nero en op het eiland Capri vinden we bij een stralend blauwe hemel onderbroken door felle kleurvlakjes geel en oranje van de citrusbomen, de ruïnes van keizer Tiberius...

Saskia Goddijn is kunsthistoricus. Zij doceert voor diverse instellingen.

Achter de gevels

Bouwhistorische verkenningen in Groningen

zondag 9 april

14.00 - 16.00 uur

€ 8,00

begeleider drs. Taco Tel

vertretpunt Martinitoren

opgave Athena's Boekhandel,

Oude Kijk in 't Jatstraat 42

Wie door de binnenstad van Groningen loopt, zal niet direct het grote aantal middeleeuwse huizen herkennen dat de eeuwen heeft getrotseerd. Alleen het gotisch huis in de Brugstraat is als zodanig aan de voorgevel herkenbaar. De bakstenen gevel met gotische indeling en versieringen dateert uit de 15de eeuw. Totdat, met name in de 18de en 19de eeuw, vele panden een nieuwe of gemoderniseerde voorgevel kregen zijn er veel meer van dergelijke gevels geweest.

Toch zijn met een geoefend oog bij tal van huizen kenmerken te ontdekken die een hoge ouderdom verraden. Zo hebben bijvoorbeeld middeleeuwse huizen over het algemeen een opvallend hoge begane grond; een half verdiepte kelder; een bijzonder steile dakhelling; bevindt zich tussen het pand en de buurpanden een smalle ruimte (de zogenaamde ozendrup); zijn de zijgevels gemetseld van bijzonder grote bakstenen en zijn er vaak forse, handgesmede,

muurankers aanwezig. Binnen de voormalige 17de-eeuwse omwalling van de stad Groningen bezitten meer dan 1150 panden kenmerken die wijzen op een datering voor 1850 waarvan een belangrijk deel middeleeuws is. Deze casco's zijn 'ontdekt' tijdens een bouwhistorische inventarisatie die de gemeente enkele jaren geleden in de binnenstad heeft uitgevoerd. Loop mee met bouwhistoricus Taco Tel en leer de details te herkennen die iets vertellen over de ouderdom.

Taco Tel is bouwhistoricus en werkt op de Afdeling Wonen en Monumenten van de gemeente Groningen.

Young British Art

Nieuwe Britse kunst vanaf begin jaren '90

woensdag 12 april

19.30 - 21.30 uur

€ 8,00

spreker drs. Johan Holtrop

plaats De Nieuwe Academie,
Radesingel 50, Groningen

opgave Athena's Boekhandel,
Oude Kijk in 't Jatstraat 42

De beroemde haai in formaldehyde van de Engelse kunstenaar Damien Hirst haalde in februari 2005 weer eens de pers omdat de eigenaar, de verzamelaar Charles Saatchi, het werk had doorverkocht voor 7 miljoen dollar aan een Amerikaanse verzamelaar. Deze haai is hét icoon geworden voor een nieuwe lichting verrassende kunst in Groot-Brittannië in de jaren '90 onder het label Young British Art.

Charles Saatchi kocht al in een vroeg stadium veel werk aan van deze jonge kunstenaars en maakte daar spraakmakende tentoonstellingen mee. Veel van deze kunstenaars schuwen een bepaald effectbejag niet, maar tegelijkertijd zijn zij in staat dit om te zetten in overtuigende metaforen voor eigentijdse thema's zoals de cultus van de persoonlijkheid, seks, drugs en alom aanwezige reclame.

In deze lezing wordt het werk besproken van onder andere Damien Hirst, Tracey Emin, Sarah Lucas, Jake and Dinos Chapman. Leidraad in de bespreking zijn de volgende elementen: een andere invulling van het kunstenaarschap, de mediahypes en het element van shock, thema's uit de eigentijdse cultuur en de bijzondere rol van de verzamelaar Charles Saatchi.

Johan Holtrop is opgeleid als beeldend kunstenaar en kunsthistoricus. Hij is werkzaam als publicist, docent en tentoonstellingsmaker.

*Damien Hirst, The Physical Impossibility of
Death in the Mind of Something Living, 1991*

‘Das Land wo die Zitronen blühen’

Kunstenars dromen van Italië

donderdag 20 april

19.30 - 21.30 uur

€ 8,00

spreker drs. Carolien ten
Bruggencate

plaats De Nieuwe Academie,
Radesingel 50, Groningen

opgave Athena's Boekhandel,
Oude Kijk in 't Jatstraat 42

In het Haagse Mauritshuis hangen van 11 maart tot en met 25 juni 2005 schilderijen die de veelzijdige aantrekkingskracht van Italië zichtbaar maken.

Ze dateren uit de 16de tot en met de 19de eeuw en zijn gemaakt in Frankrijk, Engeland, Duitsland, Oostenrijk, Denemarken en de Nederlanden. Op de tentoonstelling zullen werken te zien zijn van onder meer Claude Lorrain, Nicolas Poussin, William Turner, Jean-Auguste-Dominique Ingres, Arnold Böcklin en Anselm Feuerbach, kunstenaars die zelden in Nederland getoond worden.

Italië is eeuwenlang voor noorderlingen het land van hun dromen geweest. Dit zonnige aantrekkelijke land met zijn rijke cultuur en vele kunstuitingen was een onuitputtelijke bron van inspiratie voor menig kunstenaar. We volgen de ontwikkeling van eeuw tot eeuw en zien hoe de belangstelling telkens een nuance verschuift. Tot het eind van de 18de eeuw beelden schilders steeds dezelfde plekken uit. Buiten

Claude Lorrain, *Een haven*, 1639

wordt getekend, binnen het uiteindelijke schilderij voltooid. Omstreeks 1800 verandert dat. Elke kunstenaar zoekt zijn eigen geliefde locatie en probeert een persoonlijke visie te ontwikkelen. Iedereen wil nu zijn eigen droom van Italië weergeven. Olieverfschetsen ontstaan voortaan buiten. In deze lezing dromen we mee met de grote meesters van weleer, van het ‘Land wo die Zitronen blühen’ (J.W. Goethe, 1795-96).

Carolien ten Bruggencate is kunsthistoricus en heeft zich gespecialiseerd in de kunstgeschiedenis van de 19de en 20ste eeuw.

Museumarchitectuur: een geschiedenis

woensdag 26 april

19.30 - 21.30 uur

€ 8,00

spreeker drs. Jaap Ekhart

plaats De Nieuwe Academie,
Radesingel 50, Groningen

opgave Athena's Boekhandel,
Oude Kijk in 't Jatstraat 42

Eeuwenlang waren particuliere kunstverzamelingen sporadisch toegankelijk voor een beperkt publiek.

Zo liet Lodewijk XIV een kunstzaal inrichten in het Louvre. Tijdens de Franse Revolutie kreeg het hele paleis een museale bestemming, want ook het volk moest van schoonheid kunnen genieten. Als gevolg van de Verlichting verrezen in heel Europa musea voor een 'breed publiek'. Probleem was dat het museum als gebouwtype nog niet bestond. Omdat kunst toentertijd automatisch werd geassocieerd met paleizen, vertoonden de eerste musea veel overeenkomsten met dit type gebouw.

In het begin van 19de eeuw vonden de eerste archeologische opgravingen plaats in Griekenland en Italië. Overall in Europa volgde men een en ander met grote belangstelling en de klassieke oudheid was 'in'. Musea kregen nu ook de vorm van een tempel. Het Altes Museum (Schinkel, Berlijn, 1823-1830) is daarvoor een goed voorbeeld.

Berlage introduceert met zijn Haags Gemeentemuseum (1925-1935) een nieuw type museum: een

paviljoen-achtig gebouw. Ofschoon het gebouw weinig overeenkomsten vertoont met een paleis, heeft het nog steeds iets verheffends: om het museum te betreden moet de bezoeker over een lange brug een brede vijver oversteken.

Frank Lloyd Wright laat alle voorafgaande typen achter zich. Zijn Guggenheim Museum in New York is een organische fantasie, een omgekeerde kegel, een bizarre paddestoel. Zijn vernieuwende museumarchitectuur brengt een ware revolutie en tevens kettingreactie teweeg. Een mooi voorbeeld uit die keten is het spraakmakende Groninger Museum. Meer weten? Bezoek dan de lezing Museumarchitectuur: een geschiedenis. Een aanrader voor deelnemers aan de excursie naar Berlijn (zie p. 22-23).

Jaap Ekhart is kunsthistoricus, doceert kunst- en architectuurgeschiedenis aan diverse instellingen en schreef artikelen over architectuur in de stad Groningen.

*Karl Friedrich Schinkel,
Altes Museum, 1823-1830, Berlijn*

De moskee: bouw en gebruik

donderdag 27 april

19.30 - 21.30 uur

€ 8,00

spreker drs. Saskia van Lier

plaats De Nieuwe Academie,

Radesingel 50, Groningen

opgave Athena's Boekhandel,

Oude Kijk in 't Jatstraat 42

Van de bouw en de liturgie van christelijke kerken zijn wij in West-Europa redelijk op de hoogte.

Moskeeën zijn voor ons echter vaak nog exotische bouwwerken waarvan we de structuur en de functie niet goed kennen, al komen ze in steeds grotere getale ook in ons land voor. Reden om aandacht te besteden aan de architectuur en het gebruik van deze islamitische gebedsruimten.

De moskee is het religieuze centrum voor moslims, zoals de synagoge dat is voor Joden en de kerk voor christenen.

De eerste moskee ter wereld was de Kaaba in Mekka. Eén van de oudste moskeeën, waarvan het grondplan is afgeleid, was het huis van de

Al-Aqsa moskee, Jeruzalem

profeet Mohammed in Medina. Vanwege de snelle verspreiding van de islam over de wereld kent de moskee zeer veel verschillen in bouw. Verschillende culturen, landen en tijden hebben hun sporen in de moskeebouw achtergelaten. Kerken zijn omgevormd tot moskeeën en moskeeën tot kerken.

De basisfunctie van de moskee is ruimte bieden aan gelovigen voor het dagelijks gebed, de 'salaat', één van de vijf zuilen van de islam. In deze lezing wordt kort ingegaan op het gebruik van de moskee en de verschillende elementen daarin. De preekstoel ('minbar'), de absis ('mihrab') en de positie van de imam zullen allemaal voorbij komen. Door op sommige punten een vergelijking te trekken met het christendom worden de overeenkomsten en verschillen duidelijk. Aan de hand van beroemde oude moskeeën als de Al-Aqsa in Jeruzalem, de Mezquita in Córdoba en de grote moskee van Damascus worden gebouw en gebruik geïntegreerd in een heldere lezing.

Saskia van Lier studeerde godsdienstwetenschap aan de Rijksuniversiteit Groningen en specialiseerde zich in het middeleeuws christendom, de kerkbouw en de liturgie.

Art Nouveau in de Groningse binnenstad

zondag 14 mei

14.00 - 16.00 uur

€ 8,00

begeleider drs. Jaap Ekhart

vertrekpunt Academiegebouw,

Broerstraat

opgave Athena's Boekhandel,

Oude Kijk in 't Jatstraat 42

Art Nouveau, ook wel Jugendstil genoemd, floreerde gedurende de periode 1895-1910. Kunstenaars en architecten uit België, Frankrijk en Engeland verzetten zich tegen de neostijlen (het imiteren van vroegere stijlen) die op dat moment hoogtij vierden. Er bleek duidelijk behoefte aan een geheel nieuwe kunstrichting die zich via de vele kunsttijdschriften die toen opgericht werden snel over Europa verspreidde.

In een tijdperk van opkomende, vervuilende industrialisatie bracht de Art Nouveau een ode aan het natuurschoon. Dat is het duidelijkst te zien aan de vele tegeltableau's waarin voorstellingen zijn verwerkt van ranke bloemmotie-

A. Th. van Elmpt: Villa Vredenrust (Huize Tavenier), 1903-1905

ven, exotische dieren en weelderig vormgegeven vrouwen die dromerig voor zich uit staren. De architecten van de Art Nouveau hielden vast aan een wereld die grotendeels verloren ging. Enerzijds waren ze dus traditioneel, maar daarnaast waren ze óók vooruitstrevend. Zo gebruikten ze (voor die tijd) moderne bouwmaterialen als ijzer, staal, beton en glas. Materialen die toentertijd een revolutie teweeg brachten omdat ze leidden tot nieuwe technische mogelijkheden in de bouw. Art Nouveau: een architectuurstroming waarbinnen het traditionele én het moderne tot een symbiotisch geheel werden verenigd.

Rond 1900 bloeit de Groninger economie als nooit tevoren: de stad was de derde handelsstad van Nederland. Het geld dat volop rolde werd onder meer aangewend om in Art Nouveau-stijl, die chique en duur was, te bouwen. Veel daarvan is bewaard gebleven: winkels, bankgebouwen en prachtige woonhuizen zoals Huize Tavenier. Nog meer zien? Loop dan mee door de binnenstad van Groningen!

Jaap Ekhart is kunsthistoricus, doceert kunst- en architectuurgeschiedenis aan diverse instellingen en schreef artikelen over architectuur in de stad Groningen.

Folkingestraat: 'De Jordaan van Groningen'

zondag 21 mei

14.00 - 16.00 uur

€ 8,00

begeleider drs. Geert Pruiksmas

vertretpunt Huize De Beurs,
Vismarkt

opgave Athena's Boekhandel,
Oude Kijk in 't Jatstraat 42

'De Jordaan van Groningen', zo kopten de kranten bij de opening van de museumroute. Een tweede brug werd vanuit het Groninger Museum geslagen: een figuurlijke naar de Vismarkt. Stadgers en dagjesmensen worden blij verrast door kwaliteit en variatie in het aanbod van deze straat. De oplettender kijker ziet bovendien de grote hoeveelheid authentieke winkelpuien. Was ook hier de armoede conservator van de gevels? De onopvallend aanwezige kunstwerken verwijzen ernaar: eeuwenlang vormde deze omgeving het kloppende hart van een omvangrijke joodse gemeenschap. Menig verhaal of anekdote doet er nog steeds de ronde. Over slager Gosschalk, die als eerste een etalage in zijn winkel kreeg. Mevrouw Gaarkeuken bewaarde de glanzende hoge, zijden hoeden van de parnassijns (joodse bestuursleden) in haar bedstee. Benjamin Stopelman, die zijn handel tijdens de oorlog onder de vloer verstopte. Na de bevrijding bleken de dozen alleen rechterschoenen te bevatten. Om te voorkomen, dat anderen er met zijn handel vandoor zouden gaan. Of Mozes Nijveen, die iedere dag tegen zijn overbuurman Nieweg grapte: 'Ben je nu nog nie weg?'

De synagoge, het rabbinaatshuis en de woningen, waar joden en niet-joden ooit vreedzaam naast elkaar woonden. Ze staan er nog als stille getuigen van een verloren gevecht tussen verdraagzaamheid en onbegrip. Uiteindelijk werd de synagoge dan toch van wasserette weer een sjoel en een bordeel verdween enige jaren geleden pas uit het rabbinaat. Dankzij de inzet van een gedreven en enthousiaste ondernemersvereniging kwam tenminste de oude veelkleurigheid terug. Nog even en de Jordaan wordt de Folkinge van Amsterdam genoemd.

Geert Pruiksmas, stedenbouwkundige en architectuurhistoricus, studeerde af op de vernieuwing van de Groninger binnenstad. Momenteel is hij verbonden aan Museum de Buitenplaats in Eelde.

Synagoge, Folkingestraat, Groningen

Berlijn revisited

donderdag 25 mei t/m zondag 28 mei

vertrek donderdag

Groningen, Hoofdstation 7.30 uur
Haren, Motel 7.45 uur

aankomst zondag 21.00 uur

€ 395,00 (inclusief vervoer per
luxe touringcar, begeleiding,
entrees, overnachting en ontbijt;
exclusief annuleringsverzekering
en verplichte bagageverzekering)

begeleiding drs. Carolien ten
Bruggencate, Antoine van der
Meer

opgave uitsluitend bij Stichting
Kunst in Zicht, tel (050) 318 86 51
of info@kunstinzicht.org

In mei 1995 organiseerde Kunst in Zicht voor het eerst een meerdaagse reis naar het buitenland. Met een volle bus reden we naar Berlijn, omdat Christo bezig was het Rijksdaggebouw in te pakken, kort voor de verbouwingen. Dit voorjaar bezoeken we de stad opnieuw en kijken naar de grootse ontwikkeling die zij in de afgelopen elf jaar heeft doorgemaakt. Niet alleen keerde het regeringscentrum vanuit Bonn terug naar Berlijn, de stad kreeg ook weer de naam van culturele hoofdstad die het eerder had gehad.

De legendarische Potsdamer Platz, in 1995 nog een braakliggend terrein, is met spraakmakende gebouwen als het Sony Center, het Debis-gebouw en de Arkaden uit de as herrezen. De Friedrichstrasse met een nieuwe vestiging van Lafayette ging voor een groot deel op de schop. Het Rijksdaggebouw werd drastisch verbouwd door de Engelse architect Norman Foster. Veel bestaande panden zijn bovendien in

oude luister hersteld, of volledig herbouwd, zoals de Stadtkommandantur en Hotel Adlon aan Unter den Linden.

Nieuwe musea verrezen, bestaande musea ondergingen grondige opknappbeurten en ingrijpende herschikkingen van kunstcollecties vonden plaats. In Berlijn-Mitte vinden we een prachtig ensemble van 19de- en begin 20ste-eeuwse museumarchitectuur op het zogenaamde Museumsinsel, waar de restauratiewerkzaamheden nog voortduren tot 2010. De Alte Nationalgalerie, een schoolvoorbeeld van een 19de-eeuwse museumtempel, opende echter in 2001 al

De nieuwe skyline van Berlijn.

Museumsinsel, Berlijn

museum is de collectie 13de-18de eeuwse Europese kunst die sinds de Tweede Wereldoorlog verspreid was geraakt over Oost- en West-Berlijn (Bodemuseum en Gemäldegalerie Dahlem) herenigd. Vanaf 1996 heeft Berlijn er bovendien een museum voor

opnieuw haar deuren. Het Altes Museum, gebouwd door Karl Friedrich Schinkel, toont een omvangrijke verzameling klassieke oudheden. Hoofdattractie van het aangrenzende Pergamon-museum is uiteraard het beroemde Hellenistische altaar met een beeldenfries. Daniel Libeskind ontwierp het Joods Museum dat in Berlijn-Kreuzberg ligt. Op het Kulturforum vormt de Gemäldegalerie, geopend in 1998, een belangrijke aanwinst in het Berlijnse kunstlandschap. In dit

hedendaagse kunst bij: het Hamburger Bahnhof. De verzameling in dit voormalige 19de-eeuwse station spitst zich toe op de kunst uit de tweede helft van de 20ste eeuw.

In Berlin-Charlottenburg werd in 2000 de particuliere verzameling van kunsthandelaar Heinz Berggruen opengesteld voor publiek. In Museum Berggruen vinden we werken van modern-klassieke meesters als Picasso, Klee, Giacometti en Matisse.

Drie dagen zijn te kort om heel Berlijn te zien en te beleven. Vandaar dat de deelnemers soms keuzes zullen moeten maken. Op het programma staan in elk geval een bezoek aan de Gemäldegalerie, het Altes Museum, het Pergamon-museum, het Bauhaus-Archiv, en het Hamburger Bahnhof. We maken ook een tocht langs oude en nieuwe architectuur, zoals op de Potsdamer Platz, in de Friedrichstrasse en Unter den Linden, en niet te vergeten langs het omstreden Holocaust-monument en het Rijksdaggebouw.

's Avonds is er de mogelijkheid naar een opera of concert in een van de vele theaters en concertzalen te gaan. Hierover krijgt u na uw aanmelding alle benodigde informatie.

De aanmelding voor deze reis sluit op 25 april. Het minimum aantal deelnemers is 25.

Organisatie

Doelstelling

De Stichting Kunst in Zicht legt zich toe op het verbreiden van kennis over beeldende kunst, architectuur en archeologie om de ontwikkeling van belangstelling voor kunst bij zoveel mogelijk mensen aan te moedigen. Daartoe organiseert Kunst in Zicht lezingen, wandelingen en excursies, waarin zowel historische als actuele onderwerpen op het gebied van beeldende kunst, architectuur en archeologie aan de orde komen en aandacht wordt besteed aan lopende tentoonstellingen.

Alle lezingen, wandelingen en excursies worden verzorgd door deskundige docenten, voor het merendeel kunsthistorici, historici en archeologen. De lezingen worden geïllustreerd met dia's.

Inschrijving

Inschrijving voor lezingen, stadswandelingen en excursies kan op drie manieren geschieden:

- *schriftelijk*

via het inschrijfformulier: in het programmaboekje of op de website www.kunstinzicht.org en storting van het verschuldigde bedrag onder vermelding van het volgnummer van het programmaonderdeel op gironummer 4970581 ten name van de Stichting Kunst in Zicht, Groningen.

- *telefonisch* via (050) 318 86 51

- *rechtstreeks*: dinsdag van 10.00 - 13.00 uur

buiten kantooruren: via het antwoordapparaat Voor betalingswijze zie boven.

- *contante betaling (alleen lezingen en wandelingen)*

bij Athena's Boekhandel, Oude Kijk in 't Jatstraat 42 in Groningen (niet telefonisch).

Bij een reeks lezingen is het ook mogelijk om slechts één of twee avonden bij te wonen, in plaats van het totale aantal bijeenkomsten.

Voorwaarden

Wanneer een programmaonderdeel door omstandigheden niet kan doorgaan, krijgen de deelnemers hiervan bericht in de week voor de geplande aanvangsdatum. Het reeds betaalde bedrag wordt uiteraard teruggestort. Afzeggen door deelnemers kan tot 21 dagen voor aanvang van het programmaonderdeel. Het reeds betaalde geld wordt terug betaald onder aftrek van 30% administratiekosten. Nadien is geen restitutie meer mogelijk.

Voordelen van het donateurschap

De donateurs van de Stichting Kunst in Zicht hebben een streepje voor. Ieder jaar wordt er speciaal voor de donateurs een activiteit georganiseerd. Daarnaast ontvangen zij automatisch halfjaarlijks het programmaboekje met het complete overzicht en eventuele aanvullende informatie over de activiteiten van Kunst in Zicht. Voorts krijgen de donateurs korting op de prijzen van lezingen, stadswandelingen en excursies.

Voor minimaal € 15,00 per jaar (1 januari - 31 december) steunt u de activiteiten van Kunst in Zicht. Voor (echt)paren geldt een minimumtarief van € 25,00 per jaar. U kunt zich opgeven door het aanmeldingsformulier achter in het boekje in te sturen.

Voor informatie kunt u zich richten tot Pia Folkers, tel (050) 318 86 51 (dinsdag 10.00-13.00 uur rechtstreeks/buiten deze uren via het antwoordapparaat; wij bellen u dan zo spoedig mogelijk terug).

Lezingen en excursies op bestelling

Kunst in Zicht 'verkoopt' lezingen, wandelingen en excursies. Momenteel bemiddelt Kunst in Zicht al voor vele instellingen in Noord-Nederland. In het docentenbestand van Kunst in Zicht zijn meer dan 100 docenten opgenomen. Zij zijn gespecialiseerd op zeer diverse terreinen. Dat betekent dat het aantal onderwerpen, dat aangeboden kan worden, vrijwel onbepert is. Behalve lezingen, wandelingen en excursies kunnen cursussen van iedere gewenste lengte, over ieder gewenst onderwerp, op maat worden afgeleverd.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Carolien ten Bruggencate of Anna Keller, tel (050) 318 86 51 (dinsdag 10.00-13.00 uur rechtstreeks/buiten deze uren via het antwoordapparaat; wij bellen u dan zo spoedig mogelijk terug).

Inschrijfformulier

heer/mevr.:

straat:

postcode en woonplaats:

telefoon:

bank/gironummer:

- Stuur dit formulier naar Stichting Kunst in Zicht, Postbus 1181, 9701 BD Groningen.
- Maak tegelijkertijd het verschuldigde bedrag vermeerderd met € 1,50 administratiekosten over op giro 4970581 t.n.v. Stichting Kunst in Zicht, Groningen.
- U bent ingeschreven voor een lezing, cursus, wandeling of excursie zodra wij uw inschrijfformulier en uw betaling hebben ontvangen. U krijgt het inschrijfbewijs dan toegestuurd.

	Normaal	Donateur	Jongere	Totaal	Instapplaats
1 Verhalen van kamer, kroeg en keukenx € 8,00x € 7,00x € 5,00		
2 Hendrik Petrus Berlage 1856-1934x € 8,00x € 7,00x € 5,00		
3 Henry de Toulouse-Lautrec 1864-1901x € 8,00x € 7,00x € 5,00		
4 Licht op Caravaggiox € 8,00x € 7,00x € 5,00		
5 Mozart en de beeldende kunstx € 8,00x € 7,00x € 5,00		
6 Kandinsky en Mondriaanx € 8,00x € 7,00x € 5,00		
7 Excursie Herford - Bielefeldx € 50,00x € 45,00x € 45,00		
8 Het Heilig Graf in architectuur en liturgiex € 8,00x € 7,00x € 5,00		
9 Beschaving van de Maya's in Midden-Amerikax € 8,00x € 7,00x € 5,00		
10 De Wiener Werkstätte en Palais Stocletx € 8,00x € 7,00x € 5,00		
11 Excursie Amsterdamse Schoolx € 50,00x € 45,00x € 45,00		
12 Napels en Campaniëx € 16,00x € 14,00x € 10,00		
13 Stadswandeling Achter de gevelsx € 8,00x € 7,00x € 5,00		
14 Young British Artx € 8,00x € 7,00x € 5,00		
15 De droom van Italiëx € 8,00x € 7,00x € 5,00		
16 Museumarchitectuur: een geschiedenisx € 8,00x € 7,00x € 5,00		
17 Moskeebouw en gebruikx € 8,00x € 7,00x € 5,00		
18 Stadswandeling Art Nouveaux € 8,00x € 7,00x € 5,00		
19 Stadswandeling Folkingerstraatx € 8,00x € 7,00x € 5,00		
20 Excursie Berlijnx € 395,00x € 360,00x € 360,00		
Toeslag éénpersoonskamer	€ 65,00	€ 65,00	€ 65,00		
Administratiekosten				€ 1,50	
Totaal				€	

26

Ons hele programma ook op internet:
www.kunstinzicht.org

Richards
VOOR KUNST & LIJSTEN

NOORDERHAVEN 61
TEL 050- 312.99.90

9712VJ GRONINGEN
FAX 050- 360.30.54

Word nu donateur...

Kunst in Zicht

Postbus 1181

9701 BD Groningen

Voor minimaal €15,00 / (echt)paren €25,00 per jaar steunt u de veelheid aan activiteiten van de Stichting Kunst in Zicht.

Bij uw aanmelding ontvangt u een waardebon voor een lezing naar keuze.

Bovendien krijgt u als donateur **korting** op lezingen, wandelingen en excursies en ontvangt u tweemaal per jaar ons programmaboekje. Het donateursjaar loopt van 1 januari tot en met 31 december.

Na ontvangst van nevenstaande aanmeldingsstrook wordt u een acceptgiro toegestuurd.

Ja,

ik word donateur

heer/mevrouw

adres

postcode / plaats

telefoon

datum opgave

Kunst in Zicht bij het Stadttheater in Hagen, 12 november 2005

Excursie naar St. Petersburg, september 2005